

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІІ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІІ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 72 кор.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 10 ре від стиха. Більше по 200 ре за всякі оголошення платити сепаратно.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми України до краю
 В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Значіння Східно-Галицького питання.

Переворот який затіювали большевики мав бути найрадикальнійший із усіх історичних переворотів. Не мав обмежуватись до якоїсь групи питань і до якоїсь території тільки, а хотів перевернути до гори ногами весь побут людський на усіх культурах охоплених просторах нашого глобу.

Большевики добре знали, що їх програми годі заціпити в одній державі, вони розуміли, що програма ця може вона увійти в життя лиш тоді, коли прийме її ціле людство. Тому то довершивши перевороту в Росії не вгавали, лиш агітацію свою вели й ведуть ще далше в цілій Європі, в Азії й Америці.

З Росії почали тому, бо це була найбільша держава на континенті, а разом з тим найперше упорядкована і найслабше економічно зорганізована культурно й адміністраційно. В Росії було ще чимало пережитків старого родинно-комуністичного ладу, було найменше шляхів, почт, телеграфів і телефонів, найменше шкіл та найменш суспільне су-

золота, придбані царським режимом.

Тут їх стрінуло велике розчарування.

Навіть у побитій Німеччині комуністична революція не мала успіху. Так званий капіталістичний устрій потрафив запустити глибоке коріння, що вирвати і знівечити його було завданням сильнішим від спроможности Лібкнехта, Сози Люксембург і Айхгорна. Народ німецький надто був просвічений, надто привик до культури, надто добре розумів значіння свого промислу і купецтва, щоби міг був отей цінности виставляти на гру непевних большевицьких експериментів. Він скоро видужав з комуністичної горячки, російське золото вичерпалося і Німеччина повернула в старе русло не впливної культурної еволюції, змінивши тільки де-що у своїй державній формі і то не з волі більшости, а під чужим диктатом.

Нині в Берліні, Мінхеві, Франкфурті за слідами революції треба шукати при помочі провідників, які вам оповідають, що тут два роки тому стріляли, а тут стояли дротяні перелоки. Німеччина найскорше приходить до себе, а разом із тим маліє надія большевиків на успіх світової революції, бо безперечно німецький народ риньє на континенті про-

йому старому фатальному становищу. Ценсео Германіям делюндам ессе. Таким чином Франція попадає в серкулус вітіосус. З одного боку французський рентиє боїться большевика, а з другого не хоче, щоб Німеччина поборолла большевизм.

Франція попала на смішну ідею немовто Польща може захистити Європу від большевизму, а Францію від Німців.

Нічого смішнішого і більш похибкового не можна собі уявити.

Польща етнографічна, це такий слабкий організм, що тільки великою натугою праці, тільки героїчним зусилем побореть, свої національні гріхи: зарозумілість, життя над стан, марнотравство і т. д. мігби вдержати свою державу. Та замість цього тую Польщу наділено великими просторами чужої землі і великими міліонами польського народу. Щоби ці землі і ці народи вдержати під твоєю кормигою її треба тримати міліонову армію, а такий люксеус доводить польську державу до економічного банкруцтва до річного дефіциту 100 міліярдів марок польських. Іншими словами Франція, обороняючись від большевизму, сама тручає Польщу в рамена большевиків, бо витворює там і серед польського і ще більше серед непольського населення

Галичина пічне відроджуватися і наділяти середню Європу збіжжем, маслом, яйцями, як це і перше було. Чехи матимуть шлях на схід для своєї індустрії, а кромі цього у Східній Галичині утвориться резервоар тих культурно-політичних сил, яких конечно треба, щоб відновити й відбудувати велику Україну після злочинної руїни спричиненої большевиками.

Від скорого зрозуміння тієї ситуації залежить уздоровлення Європи, а разом із тим у значній мірі також привернення нормального життя в Америці, котра хорює на переладованне свого індустрійного жолудка, бо за обмеженням ринків збуту на території колишньої Росії не може збути своїх готових товарів, иншими словами, не може дати робітникам нової роботи. Англійське й Америкацьке безробітте скінчить ся, що лиш з тою хвилиною, коли перед купецтвом буде відчинений свобідний шлях на Україну а згодом і в Росію.

Таким чином справа Східної Галичини набірає світового значіння і великим світовим гріхом єсть те, що керманічі світової політики не доцінюють її значіння.

Б.

ВСЯЧІША

упорядкована і найслабше економічно організована культурно й адміністративно. В Росії було ще чимало пережитків старого родинно-комуністичного ладу, було найменше шляхів, пошт, телеграфів і телефонів, найменше шкіл та найменш суспільне судівництво. Це був колюс на глиняних ногах. Війна сторошила ці ноги, колюс легко було повалити на землю і робити з ним що завгодно. У цьому рахунку вони не помилилися що до решти світа.

Троцький і Ленін числили на те що Європа виснажена війною, що у всіх народів єсть багато злості до давного суспільно-політичного устрою і що скрізь знайдуть вони дуже прогожий ґрунт і настрої. Решту мала зробити їх дійсно неімовірна нахабність, орієнтальний фанатизм, монгольська хитрість, вресні великі запаси

оа шукати при помочі провідників, які вам оповідають, що тут два роки тому стріляли, а тут стояли дротяні переволоки. Німеччина найскорше приходить до себе, а разом із тим маліє надія большевиків на успіх світової революції, бо безперечно німецький народ рішає на континенті про його вигляд і устрій. Найбільший і найбільш освічений та організований, це оден великий варстат праці.

Коли антанта зрозуміє, це тоді катастрофа большевизму не мінуча. Треба тільки Німцям дати спромогу працювати й відроджуватися, треба їм лишити надію що вони не пропадуть, що вони не революцією, а еволюцією вернуть до колишнього добра.

І це розуміння видно вже в поступованню Америки й Англії а по часті і з боку Італії. Тільки одна Франція триває на сво-

дводить польську державу до економічного банкруцтва до річного дефіциту 100 мільярдів марок польських. Іншими словами Франція, обороняючись від большевизму, сама тручає Польщу в рамена большевиків, бо витворює там і серед польського і ще більше серед непольського населення надію на большевиз, як на спасення перед неможливим польським режимом.

Так, як нині є, то ліквідація большевизму в Європі залежить у значній мірі від ліквідації Польщі.

Покінчать Поляки війни авантуру Шлеську і Віленську, дадуть автономію Східній Галичині, то разом із тим уздоровлений цей поріг, крізь який евентуально большевизм мігби увійти в Європу Німці ще інтензивніше стануть працювати, бо дістануть вугля та фабрики на Шлеську, Східна

Таким чином справа Східної Галичини набірає світового значіння і великим світовим гріхом єсть те, що керманічі світової політики не доцінюють її значіння.

Б.

ВСЯЧІША

Польско-румунський союз; проти України.

Новий польський міністер закордонних справ Скірмунт в однім з останніх засідань варшавського союму виголосив велику промову, присвячену зовнішній політиці Польщі. Особливо увагу Скірмунт присвятив ратифікації польського румунської військової конвенції. Скірмунт бачив головне значінне конвенції в тім, що вона є першим політичним договором, який визнає нову польську східну границю,

В. Злотополець.

Син України.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ

(Дальше).

Тоді ми сіли до шалюпи і наприкінці причаляли до берега незнамого нам острова. Тамтешні острівяне прийняли нас незвичайно гостинно й тут прожили ми в спокою довгий час.

»Але кілька днів тому навало на наш острів якесь сусіднє войовниче племя. Усі що жило на острові, кинулися до зброї. Ми почували своїм обовязком боронити себе й гостинних господарів до останньої краплини крови. Я бився побіч отцього старенького, що як той тур кидався на ворогів. Та знемігся старенький: зграя розлютованих дикунів обступила його, як стадо вовків. Я кинувся до помочи. Тут і спіткало мене нещастя: я попав разом із дідусям у полон. Два дні й дві ночі минуло, а ми звязані лежали без їжі й питва.

— Сьогодні, на світанню, затигнути нас вороги на човни й попливли з нами на цей острів. Яка доля нас жде, ми знали, та такі були кислі й виснажені, що вижидали як порятунку тої хвилини, коли нас пошматують. Та малосердний Бог

якраз у останню хвилину послав Вас, щоб урятувати нам життя. Ми цього Вам не забудемо до смерті й Бог Вас нагородить краще за нас, бо Він — справедливий» . . .

Еспанець замовк: дві сльози скотилися по його обличчю. Микола стиснув сильно руку Еспанця на знак дружби. Потім оповів йому коротко історію колюнії та свої заміри . . .

. . . Тиха ніч оловила острів. І хоч утомлені були наші герої, ніяк не могли заснути. Чінкадавін, що знав уже ціле життя свого нана, почав оповідати цікавому Еспанцеві про золотокеркий Київ, де хлопчиною вчився Микола, про Січ, про славні козацькі походи, про любу Миколину Вітчизну — Україну.

Та що-хвилини повільніше пливли слова, що-разу тихше аж наприкінці заснули всі спокійним сном. Тільки ясні зорі блищали мов перлини на темно-оксамитному небі . . .

Другого дня вранці зібрав Микола, як отаман Нової України, усіх колюністів: щоб узятися разом за одну негайну справу, а саме — похорон убитих Індіан. А що закопувати їх було дуже довго, тому з наскоку отамана зробили не пнакше, а саме: так, як ховали своїх небіщників наші предки за часів дохристиянських. Отже нарубали дерева, розклали вел-

чезне багаття й поносили на нього трупи, а за кілька годин і сліду не зісталося ні з трупів, ні з багаття.

Як колись Чінкадавін, так тепер і його батько не міг отямитися з дива, чому Микола не дозволяє справити бенкету, а важе палити трупи. І довго мусів був пояснювати йому син, заки переконав, що це гидкий, недобрый звичай.

Потім скликав Микола всіх колюністів. Чінкадавін був за перекладача. Сам Микола став спереду, наче кошовий перед запорожським Товариством, розгертнув українського прапора й отак почав:

— »Панове-громада! З ласки Божої так сталося, що я відкрив цей острів. Він був дикий і неуравлений, але за дванадцять літ там, де шумів віковичний праліс, хвилює золотавий лан збіжжя, там де водилися лише хижаки, повстала європейська колюнія, а вній твердина-Січ. І ви всі знайте, що ця колюнія належить моїй державі — Українській Республіці! Я назвав її через це — Нова Україна! І справді: я відвоював її од хижаків, я боронив її своїми грудьми від ворожих індіанських племен, ви всі знайшли тут захист і ратунок, бо (і тут голос козака забренів гордовитою силою). — на українській землі не вільно знущатися над безбороними! І тепер я вимагаю, щоб всі шануючи права Української Держави, перед лицем оцього прапора заприсяглися

під час свого перебування на моїм острові поводитися, яко громадяне України та непохитно виконувати мої накази, як отамана колюнії.»

Тоді взяв слово Еспанець і так відповів: — »Сеньор отаман! Усі права людські й усі божеські закони на Вашій стороні. Хто посмів би робити замах на права Вашої держави? А особливо з тих людей, які винні Вам своїм життям. Наказуйте нам, ми до Ваших послуг!»

А коли нові колюністи склали таку присягу, якої хотів Микола, він продовжував:

— »Панове-Товариство! Нова Україна не може допустити, щоб недалеко бідували Європейці. Це був би сором моїй далекій Вітчизні! Це була б ганьба Січі й усьому Низовому Лицарству!» Потім, звертаючись до Еспанця, він промовив:

— »Як отаман о. Нової України, наказую вам пливти з Чінкадавіновим батьком за своїми товаришами й привезти їх сюди, але перед цим вони повинні підписати таку саму присягу, яку ви склали доперва!»

Еспанець був незвичайно радий дати поміч своїм співгромадянам й од щирого серця дякував Миколі за його людяність. На цім скінчилася Велика Рада о. Нової України.

Але отаман колюнії був дуже обачний. Він знав, що на таку силу людей

встановлену після договору Польщі з Східної Росією. В дійсності-ж головна вага конвенції полягає зовсім не в сім, а в тих секретних пунктах, де говориться про можливий напад Східної Росії, про можливе утворення самостійної України й про можливе антипольське повстання в Східній Галичині. У всіх зазначених трьох випадках Румунія автоматично виступає на поміч Польщі, себто допомагаючи відбити напад Східної Росії, не допускаючи утворення самостійної України й допомагаючи приборкати українське антипольське повстання в Східній Галичині.

Повстання на Кубанщині.

„Голос Росії“ подає, що в місті Темрюх на Кубані на дворі місцевої тюрми розстріляно коло 30 чоловік із зелених, яких піймано у плавнях в районі станиці Голобинської. На другий день місцева міліція, яка в більшості складалась із червоний кубанських козаків, несподівано заарештувала увесь місцевих „совет“ і чека і всіх тут же зарубала шаблями. Негайно у місті повстала самоуправа і мешканці запропонували окружним станицям Петровській, Вишестеблеєвській і Орха нізовській пристати до повстання.

В станиці Вишестеблеєвській повстанці були повішені на дворі станичного правління. В той же день по наказу большевицької влади 2 піхотних полки доставлено із Тамані на автомобілях до Тимрюка і повстання криваво подавлено. Всі повстанці, яким не удалося втікти і більша частина міських мешканців разом із повставшою мійською самоуправою, були розстріляні начальником карательного загону без всякого суду і слідства.

НОВА ЗМОВА ПРОТИ СОВІТСЬКОГО УРЯДУ.

Прихильна до большевиків англійська робітничка часопись „Дейли Гералд“ запевняє, що в місцях сеп-

аратів, який зажив собі вже доброї слави окресового героса. Проти нього повели вже слідство за надужиття при роздаванню американських дарунків. На слідство приїхав суддя зі Львова.

Виявилось таке, що цей ксьондз „позичав“ дідиці Далайсовій бо-рошно для служби, бо будучи великим приятелем поміщиці, він не міг в тому їй одмовити. Потім цей же ксьондз отверто продавав „дарунки“ Полякам урядовцям.

Тепер він втік з Товмача. Отакі ксьондзи тепер залили Холмщину, Волинь і Сх. Галичину і порядкують там і кадилом і хрестом, обертаючи православних у католиків, перебираючи „дари“ до своїх лабів та їх розкрадаючи.

СТРІЛЯЮТЬ У РОБІТНИКІВ.

Салінарного робітника Кордасевича з Болехова пострілив лісничий Рибіцькі за се, що дня 3. червня відважився ловити рибу в ріці для своєї голодної сім'ї. Куля дум-дум відірвала робітникові руку, що ледви держиться на тонкій шкірці. В наслідок цього родина Кордасевича лишилася без куска хліба в хаті, а пан Рибіцькі гуляє собі далі з стрільбою на волі.

Поспішно кольонізують.

УПС. повідомляє: „Український Вістник“ з 24. ц. м. пише: Транспорту кольоністів мазурів і здемобілізованих польських жовнірів до Східної Галичини з кожним днем збільшається. В останніх днях переїхало через Львів на схід знова кілька поїздів польських кольоністів. Ідуть через Броди під Рівно, Почаїв, були вагони і до околиць Берестечка. Дня 17. липня 1921 р. переїхав навантажений мазурами, худобою, розібраними будинками і деревом поїзд до Глубічка Великого заладований у Велівці. На полях Красного, пов. Золочів розсілося 95 польських кольоністів. У кожного кольоніста є кріс і набої а навіть машиновий кріс.

шно заосмотрюють у все нообхідне всі відділи червоної армії на Україні. В Винницю і Камянець привезено великі транспорти одіння і американської обуви. В Винниці і Проскурові змобілізовано всю буржуазію для шиття білля для червоної армії. На мітингах комісарі виголошують промови про необхідність останнього рішучого бою з закордонною буржуазією, котрий, начнеться негайно після жнив.

БУДЕННИЙ НАД ЗБРУЧОМ.

УПС. повідомляє: „Нова Реформа“ з дня 20. липня пише: Подорожні з України інформують, що армія Буденного знова появилася над Збручем. Поодинокі частини сеї армії, котра складається з 28 тисяч їздців розміщені в Проскурові, Ярмолинцях і Камянці Подільським. Буденний зі своїм штабом перебуває в Жмеринці.

ВТЕЧА СОВІТСЬКОГО УРЯДУ З МОСКВИ ДО КИЇВА.

УПС. повідомляє з Тернополя: Большевицькі прикордонні офіцери оповідають, совітський уряд задумує в найближшому часі перенестися з Москви до Київа, бо відносини в совітській Росії наслідком холери стають з дня на день трудніші. Червона сторожа Кремлю і червоні курсати супроводжати будуть большевицьких достойників до Київа і остануть там для їх охорони.

4,000.000 ГОЛОДНИХ РОСІЙСЬКИХ СЕЛЯН ПРИБУЛО НА УКРАЇНУ.

УПС. повідомляє: До 16. липня с. р. прибуло на Україну около 4 мільйонів московських селян, в тому числі кілька тисяч німецьких кольоністів, котрі втекли із загрозованих голодом губерній Росії. В Чернигівщині, Харківщині і Полтавщині цих збігців набралася велика сила і вони ходять від хати до хати по українських селах випрошуючи кусок хліба збігці ночують під голим небом. Вони проклина-

свячено при великій здвигі народа прегарний пам'ятник в честь упавших героїв за українську народну волю і державу.

РУМУНИ АРЕШТУВАЛИ ПРЕДСТАВНИКІВ ТОВАРИСТВА „СОЮЗ“ В ЧЕРНІВЦЯХ.

УПС. повідомляє: Румунська жандармерія закрила академічне товариство „Союз“ й арештувала його цілий виділ за те, що члени товариства не хотіли збирати фондів на будову ловецького замку в буковинських горах для румунського принца.

ХОЛЕРА ПЕРЕКИНУЛАСЯ ВЖЕ НА ПРАВОБЕРЕЖНУ УКРАЇНУ.

УСП. повідомляє: Совітські часописи з 25. липня оголошують урядово, що пошесть холери перекинулася на 6 нових губерній, а саме: полтавську, київську, волинську, подільську, смоленську і тверську, так, що вже заражено ходерою 24 губернії колишньої Росії.

РОБІТНИКИ ВТІКАЮТЬ З КОПАЛЕНЬ.

УПС. повідомляє: Харківські „Ізвестія“ пишуть, що наслідком масової втечі робітників припинено працю в таких копальнях вугля донецького басейну: Голубовській, Катеринській, Петр-Маєвській, Ханшенковській, Мушкетовській, Донецько-Мревській і Горловській. „Ізвестія“ потверджують, що втеча робітників спричинена страхом перед холерою.

ГОЛОДОВІ ПОВСТАННЯ НА УКРАЇНІ.

УПС. повідомляє: „Общее Дело“ повідомляє з Ревалю, що на Лівобережній Україні вибухли великі голодові повстання. Совітський уряд вислав до загрозованих околиць другу кавалерійську армію Гая для здавлення повстання і „привернення революційного ладу“.

В ЛИПНІ ПОМЕРЛО В РОСІЇ ПОВЕРХ МІЛІОН ЛЮДЕЙ НА ХОЛЕРУ.

УПС. повідомляє зі Львова: По

НОВА ЗМОВА ПРОТИ СОВІТ-СЬКОГО УРЯДУ.

Прихильна до большевиків англійська робітничка часопись „Дейли Гералд“ запевняє, що в місяці серпні в СРСР плянується нове біле повстання. Організатори повстання числять на допомогу Франції та Америки й розпоряджають значними грошовими коштами.

Ся звістка річево годиться з кількох каразовими повідомленнями, які останнього часу зявилися у другій англійській часописі „Морнінг Пост“. Після цих повідомлень російські горожанські партії в Європі та Америці об'єдналися для спільної акції в найближчій часі.

„ДЗЯЛАЧ“.

В місті Товмач робить геройські вибрики ксьондз Едвард Табачков-

лого залядований у вільних землях Красного, пов. Золочів розсілюся 95 польських кольтоністів. У кожного кольтоніста є кріс і набої а навіть машиновий кріс.

ХОЛЕРА ПЕРЕКИДАЄТЬСЯ НА ПОЛЬЩУ.

УПС. повідомляє: „Ржеч Посполіта“ приносить в числі 200 таку телеграму: „Холера переноситься вже на польську область. В Луниці і Волковиську стверджено кільканайцять випадків холери. Наслідком лихих санітарних відносин поборювання холери дуже утруднене“.

А ВСЕ ТАКИ ЗБРОЯТЬСЯ.

УПС. повідомляє: „Український Вістник“ з дня 24. липня в кореспонденції з Великої України пише. В останніх часах большевики спі-

вчині цих збігів набралася велика сила і вони ходять від хати до хати по українських селах випрошуючи кусок хліба збігці ночують під голим небом. Вони проклинають совітський уряд, називаючи його урядом чорта і жида.

БОРОТЬБА З НЕБЕЗПЕКОЮ ХОЛЕРИ.

УСП. повідомляє з Риги: Латвія Естонія і Литва поробили заходи на своїх кордонах, щоби запобігти поширення холери, яка лютує в СРСР, на балтійській країні.

ПАМ'ЯТНИК ДЛЯ ГЕРОЇВ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.

УПС. повідомляє: „Український Вістник“ з 20. липня доносить, що в селі Товстенік, гусятинського повіта вибудовано з каміння і по-

ня революційного ладу. В ЛИПНІ ПОМЕРЛО В РОСІЇ ПОВЕРХ МІЛІОН ЛЮДЕЙ НА ХОЛЕРУ.

УПС. повідомляє зі Львова: По достовірним вісткам число померлих на холеру, в СРСР в місяці липні перевищає один мільон людей. З дня на день росте число жертв холери і голоду.

ВІЙСЬКО ОХОРОНЯЄ МОСКВУ.

УПС. повідомляє: По приказу Троцького Москву обставлено від сходу і південного сходу подвійним військовим ланцом, щоби не допустити голодних людей до столиці червоного царя Леніна.

Наколиб кождий Українець і Українка в Бразилії зложили лишень по 100 реїсів на місяць, яко жертву на бідних у Галичині, велика була б поміч з нашої сторони! А чи так воно є?

треба буде мати величезний запас харчів. Отже він не прискорював візду, але вирішив, затагнути до роботи всіх кольтоністів, засіяти як-найбільше поле, щоби не журитися про достарчування їжі.

Упоравшись із оранкою та засівом, кольтоністи під проводом свого отамана почали готуватися до майбутніх жнив: відповідно до нових потреб поширили ма азин, поставили клуню, викували кілька кос та серпів, зробили воза та чотирі ціпа.

Заохочені прикладом Миколи, острівяне щиро бралися до роботи й іще пшениця не почала викидати колосу, як вони вже готові були до жнив.

Увесь цей час Еспанець та Чінкадавінів батько, напередки вчили української мови. А що працюючи з самієнького ранку й до пізнього вечора під керуванням Запорожця, усі кольтоністи іншої мови крім української і не могли вживати, наука ця йшла дуже добре. А коли вже збіжжя почало викидати колос, навіть Чінкадавінів батько міг сливе в усіх господарських справах висловлюватися по українському.

Ох, як же це тішило нашого Запорожця! Вачучи на Чінкадавіні та його батькові блискучі наслідки своєї цивілізаційної праці, він усе більше й більше приходив до думки переселити на Нову Україну кілька сот, а згодом і більше, Чінкадаві-

нових земляків і за допомогою Еспанців їх цивілізувати та привчити до хліборобства.

І Микола гадав, що утворенням тут української кольтонії та прилученням до неї згодом сусідніх островів, він прислужиться не тільки Українській Державі, але й виконає важливе послаництво, приєднавши до європейської культури цих інтелігентних та лагідних Індіан. І отак нарешті постановивши, Запорожець був незвичайно гордий за свою націю, бо добре знав, як знущатися й знущаються над нещасними дикунками в своїх кольтоніях інші європейські народи.

Оповідивши про це при першій же нагоді всіх острівян Микола призначив собі одночасно за заступника Чінкадавіна, щоби той привчався до отаманування на випадок несподіваного від'їзду генерального отамана.

Тим часом до жнив іще лишалось зо три тижні. А що після приїзду Еспанців ручними жорнами не можна було б настарчити борошна для погреб цілої кольтонії, Микола вирішив іще до жнив поставити вітряка.

Струменти та всякого матиріялу кольтоністи наші могли подостатком, до будівельної праці під час роботи над клунею та магазином вони вже привчилися, та й робота теєслерська під керуванням досвід-

ченого »танджерського млинаря«, мусіла була йти добре.

Найбільше клопоту мали майстри з жорнами, бо ніяк не могли знайти в околицях Січи каміня-пісковика. Але коли після довгих розшукувань, посланий Миколою Еспанець знайшов потрібний камінь, — виламати з нього дві брили, вишліти з них жорна, перевезти до вітряка, обкувати їх та насікти й потім пририхтувати, — це вже не справило для наших майстрів найменшої труднощі.

Саме як острівяне скінчили роботу коло вітряка, надійшли жнива. Микола та Чінкадавінів батько — за серпи, й двоє косів та двоє женців, за тиждень неповна, зібрали з поля всеї хліб та й почали звозити до клуні снопи.

А коли наші господарі вже обмолотилися й з сипали збіжжя до магазину, з наказу отамана Нової України, Еспанець та Чінкадавінів батько почали готуватися в дорогу.

На передодні від'їзду, як усе вже було готове до мандрівки, Микола скомпонував Урочисту Обітницю для кольтоністів, найголовніщі акти якої були такі:

УРОЧИСТА ОБІТНИЦЯ КОЛЬТОНІСТІВ О. НОВОЇ УКРАЇНИ.

В ім'я єдиного Всемогучого Бога-Творця присягаю:

1. Не робити замаху на відділено о. Нової України від Української Республіки та

прилучення його до якої іншої Держави.

2. Навчитися української мови, яко державної.

3. Підлягати найвищій колоніальній владі — Отаманові острова, якого призначить Українська Республіка. За тимчасового Отамана о. Нової України визнавати запорожського козака Миколу Наливайка або того кого він призначить.

4. Підчас небезпеки обороняти Нову Україну від ворогів навіть тоді, коли жде неминуха смерть.

5. Працювати безупинно на добро кольтонії та всеї Держави. На відпочинок присвята церковні та національні по українському календарю.

6. Коли я зламав присягу, має мене судити призначений Отаманом кольтонії суд яко державного зрадника і цьому присудові мушу скоритися.

Урочисту Обітницю написав Микола двома мовами: українською та латинською. Отож Еспанцеві, що вмів трохи по латинському, не важко було перекласти зміст Обітниці своїм землякам, — взявши потім із собою на Нову Україну тільки того хто складе присягу і непохитно буде це виконувати.

Удосвіта другого дня, наші посланці навантажили на один із кращих човнів харчі, взяли з собою перо й каламар, щоби було чим підписатися й отаман кольтонії за хвилину перелі вид'їздом урочисто передав Еспанцеві грамоту з Обітницею на вірність Україні та прапор а той їх прийняв з непокритою головою.

Найновіші вісти.

Австрія і Півн. Америка підписали мирову угоду.

Угри змушені відступити частку країни Австрії, котру замешкують Німці тому прийшло за про се до борби. Військо австрійське успокоїло населене:

На Уграх неспокій, а се тому, що одна частина хоче своєї републики.

Сьв. Отець Венедикт до сего часу роздав на сироти военні 13 мільйонів лір.

В цілій Італії засновують різні комітети, щоб ратувати бідних Москалів. Місто Медиолан жертвувало на сю ціль 50 тисяч лір.

В Франції пишуть часописи, що Франція веде політику самовбійства.

В Індіях (оселя Англійська) ходять сумні вісти. Сей нарід хоче видобутись зарівно з ярма англійського.

Ірляндія стоїть при своїм. Хоче правдивої самостійности, та не годиться на жадні уступки.

Росія в цілковитій руїні. Голод довів до нужди, розпуки. При сім гриппа, холера азійська, тифус пожирають тисячі жертв.

Большевики оставляють військо на границях Польщі.

Довідуємося з достовірних джерел, що Екц. Митр. гр. А. Шептицький прибув до Канади дня 1. серпня ц. р. на кораблі „Корсіка“ і висів в Квебеку. По кількох днях побуту в Монреалі і Отаві Екц. Митрополит виїде до Вашингтону, або до Вініпегу, про що пізніше напишешь. По залагодженю важних справ в Америці Екц. Митрополит виберешь до Бразилії. Тому звиваешь і проситься всіх Українців приготувитись заздалегідь, щоб гідно прийняти нашого Достойного Гостя, Опікуна та Батька.

але не признавалися до нього. Як відомо справа статута впала у воду, головно тому, бо спротивилася йому Англія.

Другим обманом, яким Поляки хотіли замилити очі культурному світови, була справа оснування окремого університету для галицьких Українців. Розуміється між Галичанами не було ні одного так найважного чоловіка, щоби поважно важно повірив у те, що Поляки дійсно хочуть оснувати український університет. Адже вони не то в Галичині але навіть на Великій Україні, захопивши хвилево в свої руки Камянець Подільський, де був український державний університет, були на стільки безсоромні що зараз zdeградували його до ряду — приватної школи, хоч Петлюра був у союзі з ними!

Але дискусії про український університет у Галичині треба їм було, щоб милити очі культурних держав світа.

Тепер з тої самої причини видумали Поляки свіжий політичний обман — „автономію“ для Східної Галичини. Ні ці, які буцім то дають ту „автономію“, ні ті яким ту „автономію“ буцім то дають — абсолютно не вірять в неї. Бо автономія під польським ярмом це все одно, що „автономія“ вязня, прикованого до тачок на каторзі. Поляки самі були до недавна в неволі — а неволя у бувшого невольника це найстрашніша річ, як слушно замітив Льюїс Джорд. Ми принципіально відкидаємо всяку автономію при Польщі й навіть федерацію з Польщею, а в практиці не віримо у можливість існування під польським ярмом чи в „спілці“ з Польщею. Паразитний організм Польщі може тільки нищити народи, які матимуть те нещастя, що прийшлося їм остати в яким небудь звязку з Польщею. В історії й сучасности маємо на це стільки доказів, що шкода над цим розводитися.

Гарні обіцянки польських сирен

календара, а повинен кожний Українець мати, слати замовлення. Календар буде висилатися за пару місяців. Замовляйте, щоб не пожалувати, коли забракне.

В оселі Маркондес в неділю по Возд. Ч. Хр. 2. жовтня відбудуться збори в салі шкільній по Сл. Божій. Справа важна, тому всіх дооколичних Українців повинно се обходити. Всі повинні прибути, ані одного не повинно забракнути.

О. Кузипив.

УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ І ОКОЛИЦЯ!

Кваліфікуйтесь та кваліфікуйтесь! Час вже свою байдужність покинути. Сего не повинен пожалувати найбільший недбалюх. Коли стане много, а стануть всі, як один муж, мусять тоді з народом числитись. Наші сусіди хочуть перевишити, тому покажім, що нам лежить добро цілої оселі, котра числить значну більшість Українців.

В Рійо — „London Bank“ обкрадено на 85 тисяч. Догадуються що в справу зятягнуто і одного урядника.

Дня 18. с. м. має відбутися в Куритибі „лейлон“ на площі коло церкви української. Весь дохід на нову церков.

ДІТОЧИЙ СВІТ

Забавка.

Увійшла я в свою кімнату. Дивлюсь мій малий братчик щось кладе на моє ліжко, придивляюсь. — то їжак малий лежить.

— Що се — таке? кажу — се воно вже в тебе?

— Цить!... каже: — не кажи мамі... Нехай воно буде тут, у тебе... Воно тобі не завадить... Міцно вхопивши мене за

близько коло себе такого великого ворога, та ще й не одного, — маленьке серце захолинуло з переляку. Їжачок відразу забув о клубочку, але швидко заспокоївся пригадав, що колечки в нього є. Тільки-ж не захистили й колоч колочки: і в мить вже воно почуло, що з усіх боків щось його обхопило: то хлопці завинули в хусточку. Швидко й ми, старші опинились коло сих маленьких незлобних хижаків. Ми раділи радістю життя, разом з усім живим, і всім нам стало жалко маленького невільника. — Пустіть його хлопці! — прохали ми з усіх боків, але даремне. — Ми ось нагодуем його! — відповіли вони й зникли десь... Так було вчора. Сьогодні ось воно коло мене вже снушене з ліжка, ворухнеться на голій, холодній долівці замість пухкої, розпареної землі. В маленькі вікна сонце заглядає скупю. Мусить їжачок задовольнитись тим, що має. Я вже його нагодував! — каже братик: —

Дай хліба з маслом. І вчора давав! — Се не його їжа, — кажу — гляди, щоб не зашкодило!...

Пішов братчик, а я задумалась. Що тут робити!... Не на муку бере він собі всяку звірину, а з великої любови до всього живого, — щоб було воно близько, щоб знало його, щоб любило так, як сам сей хлопчина любить сяке створіне. Як він тішився голубом, що слідом літав за ним! Та голуб той бивсь з иншими голубами й десь вони чи не вбили його, — не стало голуба!... А що тепер буде? Се маленьке захоріє отут в неволі. Тішиться, але-ж не вміє доглядати. Треба вже поклопотатися біля сього беззахистного маленького звірятка, що мусіло стати забавкою другого, через те тільки, що се друге — дужче, та так любить, слабеньких своїх земляків...

З сього часу ми обоє цильнували їжачка. Але не довго... не довго... Вже по двох днях побачили ми, що не може наш їжачок так скоро бігати, як перше — Отсе тобі, хлопче, хліб з маслом! — кажу. Далі все гірше та гірше ставало... Я ще не бачила, як хто вмирає і якийсь пекучий жаль обхопив моє серце, коли я догадалась, що вже їжачкові на жити... Я не могла зрозуміти того що молоде створіне, тільки що затрепетавши... І се через нас!

Неначе коло дитини, хотила я два дні коло смертельного хорого їжачка. Братик

напишешь. По залагодженю важних справ в Америці Екц. Митрополит виберешь до Бразилії. Тому взиваешь і проситься всіх Українців приготувитись заздалегідь, щоб гідно прийняти нашого Достойного Гостя, Опікуна та Батька.

„Основи“ польської політики супроти Східної Галичина.

Польща це держава, яку сотворив збіг щасливих для неї обставин. Повстала вона не своєю силою тільки чужою ласкою, підготованою столітнім плачем і квилінням о свободу, о увільнення з під чужого ярма. Особливо Франція являється творителем польської держави, бо вона вложила в цей свій твір багато труду й гроша, зброї й амуніції, людей і — надії. Польща це французський вексель, виставлений на будуччину і жирований також іншими державами. Що правда, то інші підписували цей вексель без надій, замкнувши очі.

Як цей державний новотвір використав свою свободу всім відомо. Він використав її по засаді мушинської етики: „Зле єсть, коли другий мені забирає мою власність, добре єсть, коли я другому забираю його власність“. На основі цієї засади Поляки, ті „моральні“ Мушини Європи, загорнули ряд чужих їм земель: литовських, білоруських і українських, а між ними як найціннішу добичу — Східну Галичину. Розуміється, навіть у мушинській льогіці польських наїздників відзивається потреба дати перед світом якісь „основи“ своїй безправній грабїжі супроти цієї нещасної землі. І вони від самого початку свого доконаного злочину-рабунку намагаються представляти світові різні блага, якими буцімто хочуть ущасливити жертву свого рабунку, щоби тим оправдати його перед чужими.

Першим таким „благом“ мавбути славний статут для Сх. Галичини, виготований Старжниським. Річ вельми характеристична, що Поляки підсунули це зозулине яечко

ди, які матимуть те нещастя, що прийшлося їм остати в яким небудь звязку з Польщею. В історії й сучасности маємо на це стільки доказів, що шкода над цим розводитися.

Гарні обіцянки польських сирен не зваблять у нас жадного поважного чоловіка в сітку польських політичних обманств. Сирени це були у віруванні старинних Греків (Елінів) демонічні ества жіночого вигляду великої краси й приманчивості, що чудово співали. Вони тим співом заманювали до себе людей, що перепливали попри їх острови, й замучували на смерть. Тому сирена була символом (знаком) смерті у старинних Греків. Старогрецька легенда оповідає, як скиталець Одисей, що плыв кораблем попри остров сирен, хотів послухати їх чарівного співу. В тій цілі казав себе привязати до корабельного стовпа. Своїм товаришам скитання заткав уха воском (щоб не чули чарівного співу сирен) і заборонив їм, відвизувати себе від стовпа, хочби як просився. Таким чином переплив попри остров смерті, куди манив його спів сирен.

І ми мусимо перепливати попри польське багно брехні й інтриги, — переплисти привязані всіми думками й замислами до ідеалу незалежності Рідної Землі. Вже третю брехливу пісню почали нам співати польські сирени, що тягнуть на шафот український народ Галичини. По нотці й інтонації тої пісні так і видно, що прийде й четверта ще більше „приманчива“. Очевидний вже й зміст тої четвертої пісні хоч її ще не почали співати. Але вона вже приготована до найменших подробиць у кабінетах варшавських і навіть посвячена польськими біскупами. Однак ми не пішли на три пісні, не підемо й на четверту й на жадну. „Укр. Прапор“.

З Бразилії.

Календар „Праці“ друкується. Проситься всіх, хотіли би ждали йому

мій малий братчик щось кладе на моє плече, придивляюся, — то їжак малий лежить.

— Що се — таке? кажу — се воно вже в тебе?

— Цпть!... каже: — не кажи мамі... Нехай воно буде тут, у тебе... Воно тобі не завадить... Міцно вхопивши мене за руки, благаючи шепотів братчик. В кутку на ліжку, в хусточці, лежав маленький, чорний, настобурчений колючий клубочок. Се-ж і був, кажу, маленький їжачок. Глянула я на хлопця — і шкода мені стало обох...

— Се нова забавка — кажу: — А що було з голубом? Де зайчєня, всі-ж загинули! Я докоряла, а хлопець з таким щирим проханєм пильно дивився мені у вічі й кусав губу. Він нічого не відповідав, тільки просив: Хай буде!

— Нехай буде! — зітхнувши, сказала я — бо гірше буде бідному їжачкови; деє діти враз замучать. — Хлопець запокоїв ся й знов почав тулитись до маленького зьвіряти.

А воно не рухомой повірною еділо, мов би дожидало собі присуду. Розгорнувши хусточку, братчик заглядав йому в мордочку, приговорював ласкаві слова, припадав наче коло коло рідного а далі — пустив до долу. Я стояла, сумно дивилася і думала свою думку. Мені згадався вчорашній ясний день, наша голубка в гаю дітей і потім — сей їжак... Весняне сонце світило так ясно, так радісно. І все живе й трепещиться від радості життя, від ласкавого погляду сонця. Молоде листе шепочиться з вітром, дерева простягають ся в широке повітре до проміня; густа травиця колибається, а в ній отсей їжачок жив своїм маленьким радісним життям. А тепер — годі! не має волі, не має простору, не має шепотіня листя, не має ласки сонцевої. Нема й проживи звичайної. Воно саме пробіралось під якийсь кущик, як почуло над собою дзвінкий гомін дитячий — і в мить спинилось, скулившись відразу в клубочок. Мабуть вітер, що літає вільно і по ланах, і по лісах, і по людських селищах, придивившись добре до ворожнечі на світі, напептав тую науку сьому маленькому створіню як воно ще тільки вперше посунулося з рідного гнізда, — щоб звивалося в клубок, коли зглядить або почує щось невідоме: »на те-ж, мовляв і колючки маєш! Бо в широкому світі більше ворогів, ніж приятелів такому малому створіню. А сеж йому вперше трапилось побачити так

кажу. Далі все гірше та гірше ставало... Я ще не бачила, як хто вмирає і якийсь пекучий жаль обхопив моє серце, коли я догадалась, що вже їжачкови на жити... Я не могла зрозуміти того що молоде створіне, тільки що затрепетавши... І се через нас!

Неначе коло дитини, хотила я два дні коло смертельного хорого їжачка. Братик мій приходив теж, дивився і, засмучен й відходив геть. Неначе те немо ля! що не може розказати, ле його болить, тихо лежав їжачок. Йому було тяжко дихати боки в нього не піднимались; мені здавалось що я чую, як він стогне; ало він не стогняв; він спокійно вмирав в своїх муках, маленьким тілом мочки питав: На віщо ви забрали моє життя? За що ви замучили мене?...

Тяжко було дивитися на нього та тяжко й було відходити, мене кипули — натішившись. Тай все здавалося що йому можна якусь раду дали Але ні... через дві доби бідне мале створіне згинуло. Скінчилися його муки. Ранком лежав тільки шматочок чогось холодного, нерухомого, — того що було недавно живим. Із слезами на очах братик мій закопав його під старою рясною випинею...

КАВА З ФАБРИКИ

S. JOÃO
— de —

ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Itaty — C. № 21 — Paraná

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої сорти, без домішок — ароматичного запаху та і тано, як в жаднім іншим склепі.

Велика вигода для тих, що хотять прикрасити своє обійсте.

Хто хотівби набути насіння з дерева (Cedro) нехай пише еще нині, на понизшу адресу. Це дерево дуже гарне, як в зимі так і в літі тримається зелене.

Це насіння в паперових горбинках, ціна одної горбинки, 1\$, а твз на 10\$.

Адреса: Nicolau Gadomskyi, Rua 24 de Maio 39, Curitiba. Гроші слати разом з замовленнями, бо противно насіння не вставляється.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубання дерева до палива, як і до залізниці і дорментів. Платня: від метра дерева по 1\$500 на місци (у лісі); за дормента по 1\$600 так само на місци. Знаряди робітничі привезти зі собою. Зголошуватись до Петра Новацького. Nova Galicia — Estado S-ta Catharina.

Кривава книга.

22)

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше.)

Вони відразу кинулись по хатах, рабуючи в дикий спосіб одежу, чоботи, кожухи, гроші та все, що тільки під руки їм попало. З наляканих людей здирали одежу і білля, та казали дівчатам розбиратися до нага. В селі знявся крик, плач жінок та дітей, але легіоністи на ніче не зважали на цих, що попали їм під руки побивали прикладами і дулами крісів, кажучи «що хочать відучити гайдамаків забіганок України». Вкінці всіх мушкетерів старих дідів і молодіж увязали та зігнали під церкву, куди під багнетами привели також місцевого священника о. лдева. Небавом розвіднілось.

Часть легіоністів пустилася в напрямі Вербиці, друга часть обсадила село та дальше рабувала. На приходстві розлюкувалися три польські офіцери з командантом Мисловським на чолі, та резонували, що Польща не має причини і охоти ждати на вирішення мирового конгресу дотично Східної Галичини, бо на конгрес здаються тільки слабі, а Поляки є досить сильні, щоби самі собі взяли хочать і кілько їм треба. В селі почули ми стріли та небавом довідалися, що є вже кількох ранених Українців.

Треба було поспішити на поміч раненим. Вийшовши з хати ми побачили, що легіоністи вносять на сани кожухи, чоботи та всяке друге награбоване добро, та готуються відіхати.

На подвір'ю вдови Симуцихи, біля стайні червоніла калужа крові. Двері від її хати відчинені, а на долівці вбрана в нічну одежу лежала мертва жінка в віці 40 літ. Сорочка здерта на грудях цілком покровавлена, під грудьми видвіла рана від кулі, на правім рамени та на плечах від багнета. Була се Текля Труш, яку польські легіоністи убили та й багнетом покололи, коли хотіла заховати в стайні мішок муки перед їх рабунком.

Була вже 6 година рано. З за печі вилізло троє малих дітей сиріт, та наляканими очима гляділи на свою мертву маму. Виглядали на божевілляних. В снігах хати стояли збиті у купку жінки сусідки замученої Теклі Труш, неначе закаменілі з переляку. Нараз дався чути в другій хаті нелюдський крик і плач. Там лежала мертва на столі молода 20 літня дівчина Марія Новосад, яку польські легіонери вбили за се, що вона взборювала їм арентувати невинного свого батька, Івана Новосада, якого держала за шийо та благала легіонерів помилювання. Батько забитої, Іван Новосад, ранений багнетом через легіонера в ногу лежав на хаті з необандажованою ногою цілком закровавлений та з боліс тяжко стогнав.

(Далі буде).

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

ПОЗІР! — ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ І ОКОЛИЦЯ!

Теодор Савечка

отворив робітню ковальську. Може кождей дістати з доброї стали фойси, сокири, серпи поодинокі або й тузінами. Кує вози, направляє ушкоджені й виконує взагалі всякі роботи, входячі в обсяг цього фаху. Робота совісна — ціни приступні.

Кождий Українець повинен се вже раз зрозуміти, щоби лиш своїх ремісників підпирати!

Theodor Savetchka
Prudentopolis Paraná

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка. Всякі записи, розписи, реєстрента, щоби они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік.

Тому ідіть, предлоіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYVA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні. Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних. Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

CONSULTORIO
CIRÚRGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araújo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дитячі.

Dr. João Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченю негуг крові уживаєсь 914 і 606.

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці каплянок, купую всякі продукти красиві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,
Guajuvira Paraná

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і об'єктів.

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великим мурованім домі wraz з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і ріллячного.

Купую герву-мате і інші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольній Іраті.

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІЮ

купує насінє лєну і конопель, як також прядиво льяне і конопельне. Одно кильо насінє лєну платить по 400 рейсів; насінє конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте і кильо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider
Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

Бувши асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічили успішно слабости нервові, недуги жінщини і дітей.

При ліченю не укр. крові уживаєсь 914 і 606.

Ціни доступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORVATICH
CURITYVA r Barão do Rio Branco 19
с. р. 187.

Купую герву-мате і інші продукта хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольнії Іраті.

Theodor Schneider
Portão Paraná
Або через посередництво Григорія Тадри — Портои.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, заліза, начиня кухонне і прочі знарядя рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольоніальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH
Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

BEVAM AS CERVEJAS da ATLANTICA

CAIXA POSTAL 246. TELEPHONE 454.

Atlantica Luzitana
Ourilibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Парансенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжі бре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Солова воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО В АНТОНІЮ РЕВОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забавляє — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стріляні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцуски до годинників іт.д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odrecky
Antonio Rebouças Paraná

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знарядя господарські — рільничі, як також ріжнородного рода матерій, від найкращих до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убрания, коци, полотна, хустки, стязки, капелюхи солом'яні нитки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, парфуми, парфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шпурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до фибр, свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, солі меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і маїльова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольоніальні.

Wasilio Woitovycz
Prudentopolis Paraná

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жінщинам свої успішні лікарські услуги.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.
Prudentopolis — Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЇОВ ДА ВІКТОРІЯ, КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начиня, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі. Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Поширайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de Kutchma & Dunetz.

Rua Visconde de Nacar — União da Victoria — Paraná.

Печатня оо. Василян в Прудентополи.